

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

„СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ПАРТНЬОРСТВОТО МЕЖДУ БИЗНЕСА, НПО, ГРАЖДАНИТЕ И МЕСТНАТА ВЛАСТ ПРИ ПЛАНИРАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА ПОЛИТИКИ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ИНВЕСТИЦИИ, ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА В ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ“

(фокус граждани)

ДОКЛАД

в рамките на проект BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо

Докладът е изготвен от: „Прайм Консултинг“ ЕООД

Prime Consulting

развитие на община Кюстендил“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Август 2023 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Административна информация:

Наименование на договора: *на „Сравнителен анализ на възможностите за подобряване партньорството между бизнеса, НПО, гражданите и местната власт при планиране и прилагане на политики, отнасящи се до инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността в Община Кюстендил“*

Номер на договора:

№ 001/ДУ - 149

Възложител:

СНЦ НИЕ- Независими, Иновативни, Единни

Дата на сключване:

22 февруари 2023 г.

Дата на приключване:

не по-късно от 25 август 2023 г.

Изпълнител:

„Прайм Консултинг“ ЕООД

Характер на документа:

Анализ

Екип по договора

Владислав Георгиев

Стефан Атанасов

Марио Златанов

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от екипа изготвил анализа и не е задължително да отразяват позициите на Кюстендилска търговско-промишлена палата и СНЦ НИЕ- Независими, Иновативни, Единни, и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на ЕС и Управляващия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	4
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	5
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	5
I. ВЪВЕДЕНИЕ	6
I.1. Обхват на анализа	7
I.2. Цел на анализа	7
II. МЕТОДОЛОГИЯ	8
III. МЕХАНИЗМИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ГРАЖДАНИТЕ И МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ	10
III.1. Обща рамка на участието на гражданите	11
III.2. Взаимодействие между граждани и местната власт в област „Инвестиции“	16
III.2.1. Нормативна база в сферата на инвестиции	17
III.2.2. Местни стратегически и планови документи	18
III.2.3. Идентифициране и изпълнение на проекти	20
III.3. Взаимодействие между граждани и местната власт в област „Данъчно облагане“	21
III.4. Взаимодействие между граждани и местната власт в област „Управление на собствеността“	26
III.4.1. Местни стратегически и програмни документи, свързани с управление на собствеността	27
III.4.2. Нормативни документи, свързани с управление на собствеността	28
IV. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА МЕХАНИЗМИТЕ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ГРАЖДАНИТЕ И МЕСТНАТА ВЛАСТ	31
IV.1. Участие на гражданите	32
IV.2. Отчитане на мнението на гражданите	40
V. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ (Обобщен доклад)	44
VI. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ. ПРЕПОРЪКИ	46
VII ПРИЛОЖЕНИЕ	51
ПРИЛОЖЕНИЕ 1. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ	51

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АПК	Административно процесуалния кодекс
ДВ	Държавен вестник
ДУ	Добро управление
ЕС	Европейски съюз
ЗДОИ	Закона за достъп до обществена информация
ЗМСМА	Закона за местното самоуправление и местната администрация
ЗНА	Закон за нормативните актове
ЗНИ	Закон за насърчаване на инвестициите
ЗОС	Закон за общинската собственост
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ЗРР	Закон за регионалното развитие
пр. п.	Процентни пункта
НПО	Неправителствени организации
ОбС	Общински съвет
ОПРР 2014-2020	Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020
СГО	Структури на гражданското общество
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Местната власт отчита мнението на гражданите, за да насърчи инвестициите в общината	16
Фигура 2. Местната власт отчита мнението на гражданите, в областта на местните данъци и такси	22
Фигура 3. Местната власт отчита мнението на гражданите при управление на собствеността	26
Фигура 4. Местната власт, ОСИГУРИЛА ЛИ Е ПРАКТИЧНА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ВАШЕТО УЧАСТИЕ, като гражданин при формулиране и промени на местни политики в областта на: Инвестициите; Местните данъци и такси; и Управлението на общинската собственост	33
Фигура 5. Усилията на местната власт да установи по-тесни контакти с гражданите са видими	34
Фигура 6. Местната власт осъществява редица инициативи за включване на граждани, бизнес, НПО при планиране и изпълнение на местните политики	35
Фигура 7. Мнение на гражданите, относно достъпа и изчерпателността на предоставяната информация в областта на инвестициите, местните данъци и такси и управление на собственост	36
Фигура 8. Основните действия на местната власт по икономическите въпроси са взимат след изслушване и консултация с гражданите	41
Фигура 9. Изказаните от Вас виждания, становища, препоръки и мнения в областта на инвестициите, местни данъци и такси, и управление на общинската собственост, бяха ли взети предвид от местната власт при планирани*	42
Фигура 10. Сравнителни данни за степента на отчитане мнението на гражданите по въпросите за насърчаване на инвестициите, управление на собствеността и местни данъци и такси	43

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1 – Възможности за участие на гражданите в мониторинга и контрола в местния законодателен процес	15
Таблица 2. Сравнителен анализ на формите на участие на гражданите в областта на инвестициите, местните данъци и такси и управление на собствеността	38

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад представлява анализ на степента и използваните механизми за участие на гражданите в процесите на планиране и прилагане на политики в областта на инвестициите, местното данъчно облагане и управление на общинската собственост в община Кюстендил. Анализът е изготвен от „Прайм Консултинг“ ЕООД, в изпълнение на договор със СНЦ „НИЕ- Независими, Иновативни, Единни“ № 001/ДУ – 149/22.02.2023 г. с предмет *„Сравнителен анализ на възможностите за подобряване партньорството между бизнеса, НПО, гражданите и местната власт при планиране и прилагане на политики, отнасящи се до инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността в Община Кюстендил“*. Фокусът на анализа е поставен върху гражданите и тяхното участие в процесите.

Договорът е част от Дейност 2 на проект BG05SFOP001-2.025-0149-C01 **„Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“**, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Анализът се явява логическо продължение на проведеното анкетно проучване срез бизнеса, НПО и гражданите в рамките на изпълнение на дейност 1, тъй като получените от него резултати, следва да бъдат анализирани и интерпретирани в контекста на подобряване и насърчаване на взаимодействието между заинтересованите страни.

Правото на участие на гражданите на Европейския съюз (ЕС) във вземането на решения на местно ниво по всички въпроси, които пряко или косвено ги касаят, е един от основните индикатори за прозрачността и демократичността на местното управление. Обратната връзка и обществените консултации са основополагащият механизъм, създаващ необходимия набор от условия и гаранции за упражняването на това право.

Принципите на добро управление изискват активното участие, сътрудничество и диалог между различните партньори – държавни институции, местни власти, гражданите и структури на гражданското общество, в процеса планиране и прилагане на различните политики. Когато се разработва нова местна политика или се обмисля промяна на съществуваща политика, процесът трябва да бъде отворен за всички заинтересованите страни, като се използват механизми и процедури,

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

който да отчетат мнението и вижданията на тези, които биха били засегнати или тези, които имат особен интерес към конкретната политика или нейната промяна.

Настоящият анализ, изследва използваните механизми за участие на гражданите, както и възможностите за подобряване партньорството в процеса на планиране и прилагане на политики, отнасящи се до инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността в Община Кюстендил. Това ще спомогне да се идентифицират определени дефицити и да се насърчи по-тясното сътрудничество, консултации и комуникации между местната власт и администрация и гражданите в община Кюстендил.

1.1. Обхват на анализа

Настоящият анализ се фокусира върху участието на гражданите и партньорството с местната власт при разработване, приемане и прилагане на политики в сферата на инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността. Анализът разглежда и оценява степента на въздействие от използваните до момента механизми за взаимодействие, заложи в различните планови документи на община Кюстендил в сравнителен план между трите направления – инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността. и оценява степента на въздействие.

Анализът се фокусира върху наличието и ефективността на прилагане на местни стратегически и нормативни документи в посочените три направления, и от друга дава информация до каква степен при тяхното разработване, приемане и прилагане се отразява мнението и се защитават интересите на гражданите в отговор на целите на програмата и настоящото проектно предложение, включително и съществуването на действащи структури на партньорство.

1.2. Цел на анализа

Включването на гражданите във вземането на обществено значимите решения спомага за повишаване на доверието им в системата и гарантира по-добро реализиране на политиките, предвид факта, че същите са били взети след тяхно мнение и формулирани с тяхно участие.

Целта на анализа е насочена към изследване на реалните ефекти от използваните механизми за взаимодействие с гражданите в сферите на **инвестиции, местно данъчно облагане и управление на собствеността** и да се оцени до каква степен те

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

се прилагат на практика в процесите на планиране и прилагане на конкретните политики.

Постигането на поставената цел ще покаже, до каква степен сътрудничеството и партньорство между гражданите и местната власт и администрация е застъпено и ще даде възможност да се определи в кои области съществува потенциал за оптимизиране на партньорството. Това се очаква да допринесе до повишаване на прозрачността, ефективността отчетността и легитимност при прилагане на местни стратегически и нормативни документи в посочените три направления, и от друга да даде информация до каква степен при тяхното разработване, приемане и прилагане се отразява мнението и се защитават интересите на гражданите.

II. МЕТОДОЛОГИЯ

Използваната методология комбинира различни методи за анализ и оценка на взаимодействието и партньорството между местната власт и администрация и гражданите.

На първо място, чрез **кабинетно изследване** на наличните документи, се анализират предвидените механизми за гражданско участие, в т.ч. и самото участие в процеса на разработване, приемане и прилагане на стратегически/планировни и нормативни документи. Това спомага да бъдат открити основните форми за участие, активността на гражданите в община Кюстендил по отношение на трите изследваните области – инвестиции, местни данъци и такси и управление на собствеността, както и ефективността на използваните механизми.

Документалният анализ включваше прегледа и интерпретацията на различни, публично достъпни, нормативни документи, законови изисквания, методически документи, становища, стратегически и планировни документи, експертни мнения, предходни анализи и др. документи, свързани с инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността. Списъкът на използваните документи и даден в приложение 1.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

На второ място е използван **статистически анализи**, чрез който да се анализират данните от проведените анкетни проучвания (в рамките на дейност 1 от проекта¹), и се установят значими връзки в трите изследвани сфери.

На тази база, чрез сравнителен анализ между използваните механизми и активността на гражданите при разработване, приемане и прилагане на местните политики в областта на инвестициите, управление на общинската собственост и местните данъци и такси, са открити ефективността на участието на гражданите.

Посредством експертна оценка са изведени основните констатации, заключения, и възможностите за подобряване участие на гражданите от община Кюстендил, в изследваните сфери. Този метод е ключов при формулирането на препоръките и при изработването на проекта на двата документа, които насочват практически усилията на общината в правилната насока.

¹ Дейност 1, „Съществуващи механизми на бизнес и гражданско участие при планиране и прилагане на политики, отнасящи се до инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността в община Кюстендил“

III. МЕХАНИЗМИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ГРАЖДАНИТЕ И МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ

Местната власт и администрация не само играят ключова роля при осигуряването на услуги за населението, но трябва да разработят и прилагат съгласувани местни политики, които да осигурят по-добри условия за развитие на хората, бизнеса и гражданското общество. Това изисква активен диалог с гражданите, които се явяват своеобразни „клиенти“ и партньори на общината по отношение на местното развитие.

Фокусът на настоящата част е поставен върху документално проучване на местни документи, стратегически, планови и нормативни, относно използваните форми на участие на гражданите при формулиране, приемане и прилагане на местните политики в областта на инвестициите, местното данъчно облагане и управление на собствеността.

Анализът акцентира върху три основни въпроса, а именно:

- 1) Какви са основните механизми за участие на гражданите в процесите на разработване, приемане и прилагане на стратегически / планови и нормативни документи на местно ниво;
- 2) Каквото е нивото на участие на гражданите и доколко ефективно са използвани съществуващите механизми;
- 3) До каква степен при тяхното разработване, приемане и прилагане се отразява мнението и се защитават интересите на гражданите.

За да се илюстрира степента на взаимодействие и диалог между местната власт и администрация и жителите на община Кюстендил, анализът отчита резултатите от проведеното анкетно проучване извършено в рамките на дейност 1 „Съществуващи механизми на бизнес и гражданско участие при планиране и прилагане на политики, отнасящи се до инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността в община Кюстендил“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

III.1 Обща рамка на участието на гражданите

Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи в общините в Р. България да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които Законът за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/ е предоставил в сферата на: общинското имущество, общинските предприятия, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация; устройството и развитието на територията на общината и на населените места в нея; образованието; здравеопазването; културата; благоустрояването и комуналните дейности; социалните услуги; опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси; поддържането и опазването на културни, исторически и архитектурни паметници; развитието на спорта, отдиха и туризма. Начините и формите за участие на гражданите в местното самоуправление в Република България са законодателно регламентирани. Като субекти на местното самоуправление гражданите могат да въздействат на дейността на различни териториални органи и служителите от местните администрации, които ги подпомагат.

Гражданското участие в процесите на планирани и прилагане на местните политики, в т.ч. в областта на инвестициите, местното данъчно облагане и управление на собствеността могат да бъдат задължителни, т.е. изискуеми по закон и незадължителни – инициирани по волята местна администрация и/или местната общественост. Двата процеса могат, и често се съчетават. Задължителните (формални) процеси, законовите норми установяват:

- кой може да участва ?;
- докъде се разпростират правата на участие;
- каква е структурата на процеса ?; и
- какво се прави със заключенията.

При формалния процес, правата се установяват според статуса на съответната страна в процеса. Те включват процедури за съгласуване и пораждат административни решения. Процесите на неформално участие не са твърдо регулирани и може да бъдат структурирани по различни начини в зависимост от условията. Те са изцяло доброволни, като основният принцип е съвместното решаване на задачите. Резултатите от тях се състоят във формулирането на граждански препоръки, в помощ на процеса на вземане на решения от страна на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

официалните органи. В някои случаи последните могат да решат да придадат задължителен характер на резултатите.

Най-важното условие за ефективното развитие на местната власт, като независимо ниво на обществен авторитет, е взаимодействието с гражданите и институциите на гражданското общество. Участието на гражданите и местната общност при планираните и прилагането на местни политики, е регламентирано в Българската Конституция и в разпоредбите на редица законови и нормативни актове. Конституцията на Република България гласи: **“Цялата държавна власт произтича от народа. Тя се осъществява от него непосредствено и чрез органите, предвидени в тази Конституция”**. Тази разпоредба показва, че народът е източник и субект на властта. Това означава, че всички, които упражняват държавната власт пряко или косвено получават своите правомощия от народа – той избира свои представители, които вземат управленски решения от негово име и в негов интерес.

Българското законодателство са регламентирани различни способи за участие на гражданите в местното самоуправление. Те са насочени към защита на техните законови интереси и права. Общите норми, които регламентират участието и различните форми на граждански и обществен контрол в местното самоуправление са включени в:

- Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление;
- Закон за местното самоуправление и местната администрация;
- Закон за публичните финанси;
- Закон за нормативните актове;
- Закон за администрацията;
- Административно процесуален кодекс и др.

В рамките на законовите и нормативни актове, прякото участие на гражданите е регламентирано в шест основни форми, а именно:

1. Допитване – местен референдум, общо събрание на населението, подписка;
2. Питания, становища и предложения;
3. Съдействие от обществен посредник;
4. Оспорване на индивидуални административни актове;
5. Искове за обезщетения;
6. Обжалвания на принудителни административни мерки и административни наказания.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Законовите и нормативни разпоредби, които целят да включат гражданите в процесите на планиране и прилагане на местни политики, в т.ч. в сферата на инвестициите, данъчното облагане и управление на собствеността, регламентира като задължение на публичните институции провеждане на обсъждане със заинтересованите страни на всеки проект на нормативен акт и съответното им вземане в предвид след консултации.

Съгласно [Закона за нормативни актове](#)² (чл. 8.), общинските съвети могат да издават наредби, с които да уреждат съобразно нормативните актове от по-висока степен неуредени от тях обществени отношения с местно значение. При изработването на проект на нормативен акт е предвидено да бъдат проведени **обществени консултации** с гражданите и юридическите лица. Законът предвижда улесняване на местната общественост в участието на процеса, като поставя изискване преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от общинският съвет, той да бъде публикуван на интернет страницата на съответната община и/или общински съвет, заедно с доклада, мотивите и оценката на въздействието. Предвиденият срок за предложения и становища по проектите е не по-кратък от 30 дни. При изключителни случаи и изрично посочване на причините в мотивите, съответно в доклада, съставителят на проекта може да определи друг срок, но не по-кратък от 14 дни. След изтичане на срокът за обществени консултации и преди приемане на съответния нормативен акт, следва да бъдат публикувани на интернет страницата на съответната институция справка за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения.

Всички актове на ОбС се свеждат до знанието на населението чрез средствата за масово осведомяване и/или интернет. Една пета от избирателите в общината могат да поискат свикване на заседание на ОбС. Откритост и достъпност са два от основополагащите принципа, като администрацията е длъжна да дава отговор на гражданите и юридическите лица на отправени от тях запитвания, молби, жалби, предложения и сигнали по въпроси, които представляват техен законен интерес.

На местно ниво гражданите могат да участват в заседанията на общинския съвет и неговите комисии. Според предвиденото в чл. 28 на [Закона за местното самоуправление и местната администрация](#)³ (ЗМСМА), заседанията на общинския съвет и на неговите комисии са открити. Само по изключение общинският съвет

² Обн. ДВ. бр. 27 от 3 Април 1973 г., изм. ДВ. Бр. 65 от 21 Юли 1995 г., доп. ДВ. бр. 55 от 17 Юни 2003 г., изм. ДВ. бр. 46 от 12 Юни 2007 г., изм. и доп. ДВ. бр. 34 от 3 Май 2016 г.

³ Обн. ДВ. бр. 77 от 17 Септември 1991 г., посл. изм. ДВ. бр. 9 от 2 Февруари 2021 г.

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

може да реши отделни заседания да бъдат закрити. Също така гражданите могат да присъстват на заседанията на общинския съвет и на неговите комисии, като заемат специално определените за тях места. Гражданите имат право да се изказват, да отправят питания, да дават становища и предложения от компетентността на общинския съвет, кмета или общинската администрация, представляващи обществен интерес. Гражданите могат и да получават отговори от институциите на местната власт по ред, начин и в срок, определени в правилника за организация на общинския съвет. Тези правила са залегнали и в [Правилника за организация и дейността на Общинския съвет – Кюстендил, неговите комисии и взаимодействието му с Общинската администрация](#)⁴.

Правилникът предвижда местната общественост да бъде информирана за заседанието на ОбС-Кюстендил най-малко 5 дни преди неговото провеждане чрез публикуване на прес – съобщение до местните електронни медии на имейл адрес и на официалната интернет-страница на общината.

Един от основните фактори за активно и ангажирано участие на гражданите в процесите на планиране и прилагане на конкретни политики е своевременния достъп до необходимата информация. В Българската Конституция е регламентирано правото на всеки да търси, получава и разпространява информация. Институциите са задължени да предоставят информация на гражданите по въпроси, които представляват за тях законен интерес (чл. 41). Конкретните правила и процедури са уредени в [Закона за достъп до обществена информация](#)⁵ (ЗДОИ). Както граждани, така и юридически лица имат право на достъп до информация. Достъп до обществена информация се предоставя въз основа на писмено заявление или устно запитване до съответната власт или институция. Заявлението може да се подаде и по електронен път при условия, определени от съответната държавна структура. Институциите разглеждат заявленията във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране. Предвидена е съдебна защита при предоставяне на непълна информация или при отказ от получаване на информация. Решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ се обжалват пред административните съдилища или пред Върховния административен съд в зависимост от органа, който е издал акта, по реда на АПК.

⁴ Приет с Решение № 172/25.06.2020 г. на ОбС – Кюстендил и доп. с Решение №295/26.11.2020 на ОбС - Кюстендил, изм. и доп. с Решение № 395/31.03.2021 г. на ОбС - Кюстендил

⁵ Обн. ДВ. бр. 55 от 7 Юли 2000 г., посл. изм. ДВ. бр. 15 от 22 Февруари 2022 г.

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Визираните законови постановки са отразени и в наличните Вътрешни правила за предоставяне на достъп до обществена информация/ за предоставяне на информация за повторно използване от Общински съвет – Кюстендил⁶, като сроковете и формите са съобразени със Закона.

Общият механизъм за участие на гражданите в процеса на разработване, приемане и прилагане на нормативни актове е представен в следващата таблица.

Таблица 1 – Възможности за участие на гражданите в мониторинга и контрола в местния законодателен процес

Процес и механизъм за гражданско участие	Действия на местната власт и администрация	Действие на гражданите	Минимални изисквания
<ul style="list-style-type: none"> ☞ Изготвяне на нормативния акт; ☞ Включване на заинтересованите страни; ☞ Представяне на нормативен акт пред местната общественост (форуми, дискусии и др.); ☞ Представяне на устни или писмени мнения / предложения и становище до комисиите на общинския съвет; ☞ Физическо участие в дискусиите и обсъжданията преди гласуване на проекторешението. 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Публикуване и разпространение на проекторешение и мотивите към него не по-малко от 30 дни преди да бъде гласувано; ☞ Събиране и систематизиране на информация за публичния принос на гражданите и СГО; ☞ Публикуване на отзиви за това как гражданите и местната общественост са допринесли за взетите решения, какво от техния принос е било използвано и какво не е било приложимо и мотивите за това. 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Запознаване с документа; ☞ Търсене на допълнителни разяснение за въпроси, които не са ясни; ☞ Даване на предложения и становища; ☞ Участие в заседанията на комисиите към общинския съвет и обсъжданията. 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Разкриване на целта на процеса на разработване на местни нормативни актове и политики и излагане на мотиви; ☞ Лесен и своевременен достъп до информацията;

⁶ Приети с Решение № 502/ 29.06.2017 г., взето с протокол № 22 от заседание на Общински съвет Кюстендил, проведено на 29.06.2017 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

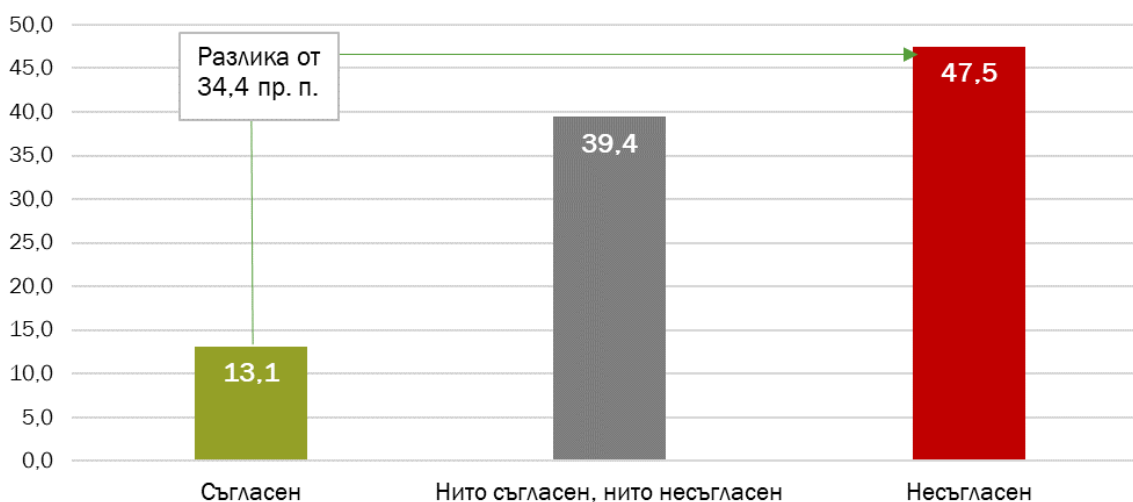
По отношение на местни стратегически и планови документи, които са в основата на местните политики в областта на инвестициите, местното данъчно облагане и управление на собствеността, разработването на конкретните документи следва да бъде осъществено в основа на принципа на партньорство с гражданите, СГО и други заинтересовани страни, чрез използване на различни механизми.

В този смисъл, отговорността за улесняване на гражданското участие в процесите на планиране и прилагане на политиките в областта на инвестициите, местните данъци и такси и управление на собствеността в община Кюстендил, следва да бъде на представителите на местната власт и администрация. Тяхната задача е да улеснят и предоставят възможност на гражданите за активно участие в процесите.

III.2. Взаимодействие между граждани и местната власт в област „Инвестиции“

Съгласно данните от проведеното проучване, едва 13,1% от гражданите са на мнение, че местната власт взема предвид тяхното мнение по въпроса за насърчаване на инвестициите в община Кюстендил. Подобно виждане изказват най-често мъже, на възраст между 30-45 г. със средно образование. В същото време с 34,4 пр. п. е по-висок относителният дял на лицата, които считат, че местната власт не отчита тяхното мнение. Това са предимно лица на възраст между 46-65 г., работещи и/или самонаети с висше образование. Данните от мнението на гражданите е илюстрирано в следващата фигура.

Фигура 1. Местната власт отчита мнението на гражданите, за да насърчи инвестициите в общината

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Тъй като, прилаганите механизми за участието на гражданите в процеса на планиране и прилагане на местната политика в сферата на инвестициите е различно, анализът се фокусира върху три основни аспекта – местна нормативна база, стратегически и планови документи и идентифициране и изпълнение на проекти.

III.2.1. Нормативна база в сферата на инвестиции

Основният местен нормативен акт в областта на инвестициите е Наредбата за насърчаване на инвестициите с общинско значение в община Кюстендил и издаване на сертификати клас В⁷. Нормативният акт е изготвен въз основа на Закона за насърчаване на инвестициите⁸ (ЗНИ) и Правилникът⁹ за неговото прилагане

Проектът на Наредба е публикуван заедно с мотивите към него, на интернет страницата на Община Кюстендил, за предложения, становища и възражения на 16.02.2018 г., в съответствие с разпоредбите на чл.26, ал.3 от Закона за нормативните актове. Срокът за даване на предложения и становища е в рамките на нормативно определения 30-дневен срок. Прави впечатление, че мотивите към Наредбата се фокусират върху спазване на националното законодателство, като липсват преки и измерими резултатите, които се очакват от нейното приемане.

По отношение на участието на гражданите, документалната проверка показва, че гражданите не са проявили никакъв интерес към конкретния документи, като в рамките на нормативно определения срок няма постъпилите предложения. Анализът показва, че формално са спазени изискванията залегнали в ЗНА, като е публикуван проект на Наредба и е дадена възможност на заинтересованите страни да изкажат мнения, препоръки. Наредбата е приета с Решение № 733/29.03.2018 г. на ОбС – Кюстендил, като липсва допълнителна информация за участие на гражданите при разглеждане и обсъждане в заседанието на ОбС- Кюстендил и комисиите към ОбС.

В същото време, няма информация за предприети допълнителни мерки, за стимулиране интереса и участие на гражданите в процесите, а възможността за даване на мнения/становища и препоръки е сравнително ограничена до подаване на писмени такива в деловодството на общината. Липсата на предприети

⁷ Приета с Решение № 733/29.03.2018 г. на ОбС – Кюстендил

⁸ Обн. ДВ. бр. 97 от 24 октомври 1997 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 22 от 18 Март 2022 г.

⁹ В сила от 21.09.2007 г., приет с ПМС № 221 от 13.09.2007 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

допълнителни мерки, свързани с представяне на изготвената Наредба пред гражданите и нейното обсъждане, до голяма степен определя и липсата на интерес.

От гледна точка на прилагането на Наредбата, липсва информация за изготвени годишни доклади за издадените сертификати за инвестиция от клас „В“ в община Кюстендил (съгл. чл. 22и, т. 8 от ЗНИ), от които да е видимо наличието на инвестиции и предоставените насърчителни мерки. С оглед на това, ефективността на приетия нормативен документ, съобразно целите и очакваните резултати е незадоволително. Това се потвърждава и от липсата на информация и данни за издадените сертификати за инвестиции от клас В.

III.2.2. Местни стратегически и планови документи

Ефективното планиране и успешното устойчиво и интегрирано развитие се основават на отворен и прозрачен процес с широко включване на гражданите и заинтересованите страни в различните етапи.

Сред основните документи имащи отношение към инвестиционната политика на общината, е **Планът за интегрирано развитие на община Кюстендил 2021-2027 г.**¹⁰ (ПИРО). Документът е разработен съгласно изискванията на [Закона за регионално развитие](#), [Правилникът за неговото прилагане](#) и утвърдените [Методически указания](#)¹¹. Той има ключов аспект по отношение реализацията на местното развитие, в т.ч. насърчаване на инвестициите. Съгласно Методическите указания, разработването, реализацията и наблюдението на изпълнението на ПИРО, следва да се осъществи при прилагането на принципа на партньорство и откритост в действията на администрацията.

В рамките на разработване на Планът, взаимодействието между местната власт и гражданското общество, в т.ч. гражданите, се е осъществило чрез:

- публикуването на съобщение, в т.ч. през социалните медии¹², във връзка с разработването на ПИРО;

¹⁰ Документът е приет с Решение № 398 на Общинския съвет от 31.03.2021 г.

¹¹ Методически указания за разработване и прилагане на ПИРО 2021-2027 г., <https://www.mrrb.bg/bg/utvurdeni-metodicheski-ukazaniya-za-razrabotvane-i-prilagane-na-planove-za-integrirano-razvitie-na-obstina-piro-za-perioda-2021-2027-g/>

¹² (<https://www.facebook.com/110839376973961/posts/353160179408545/>)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- провеждане на една фокус-група с представители на Гражданското общество;
- анкетно проучване – анкетните карти са разпространявани онлайн, през сайта на общината и платформата facebook. Също така бяха подготвени хартиени копия на анкетните карти;
- Обществено обсъждане на проекта на ПИРО - разработеният проект на ПИРО е публикуван на сайта на общината, като в четиринадесет дневен срок всички заинтересовани лица имаха възможност да се запознаят детайлно с документа и да изпратят на посочения в публикацията мейл своите коментари и предложения. Проведените са две последователни онлайн обсъждания на 22.03.2021 г., обхващащи средно по 30 души.

Независимо, че съгласно Методическите указания, към ПИРО следва да бъде приложено Справка за постъпилите предложения и становища от проведените мероприятия и Резюме¹³ на проведените обсъждания и приноса на партньорите при разработването на плана - какви предложения са постъпили от страна на заинтересованите страни и как те са били взети под внимание в окончателния документ, подобна информация и данни не могат да бъдат открити в публично достъпните източници.

Липсата на информация относно участието на гражданите, техните предложения и кои от тях са взети предвид, не позволява еднозначно да се определи степента на участие на гражданите при разработване на Плана за интегрирано развитие на община Кюстендил 2021-2027.

За партньорството между гражданите и местната власт, в хода на изпълнение и наблюдение на ПИРО е изготвена „Комуникационната стратегия на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие при изпълнение на ПИРО и спазване на принципите: партньорство, информационно осигуряване, публичност и инициативност“, в която освен целите, принципите, целевите групи и др., е наличен и план за изпълнение на комуникационната стратегия. Съгласно този план, в началният етап (2021-2022 г.) е планирано формиране на екип за нейното изпълнение, определяне на окончателните параметри на кампанията чрез определяне на календар на основните събития и др. Съгласно публичните източници, между които и публикувания Годишния доклад за наблюдение изпълнението на „Плана за интегрирано развитие на община Кюстендил“, за 2022

¹³ Стр. 11 от Утвърдените Методически указания за разработване и прилагане на ПИРО 2021-2027 г.

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

г., за планираните задачи няма налични информация и данни. В същинската фаза (2023-2026 г.), планираните задачи за реализиране на информационни дейности, оценка на изпълнението на дейностите, провеждане на неформални срещи и др., все още не са стартирали.

Като цяло, механизмите за включване на гражданите в процеса на изпълнение, в т. ч. и тяхната роля се свежда единственото до тяхното информиране чрез изготвянето и публикуването на годишен доклад за изпълнението. По отношение процеса на мониторинг, в плана не са предвидени конкретни форми и механизми за активно включването на гражданите.

Тъй като ПИРО е основополагащия документ за реализация на местното развитие, който залага на синергия между процесите на териториалното и програмно планиране, то участието на гражданите и другите заинтересовани страни както в хода на планиране, така и при изпълнението и наблюдението е от решаваща роля за реалното прилагане на принципите на партньорство и откритост в действията на администрацията. Ето защо, липсата на конкретни разпоредби, касаещи този процес не допринасят за взаимодействие, базирано на обективни процедури и правила.

Другият стратегически документ имащ по-тясно отношение с насърчаване на инвестициите публикуван в официалната страница на община Кюстендил е „Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от ВИЕ и биогорива в Община Кюстендил за периода 2020 – 2030 година“¹⁴. Прегледът показва, че няма изрично обособена част описваща взаимодействието и партньорството между гражданите и местната власт в процеса на разработвана на Програмата. По отношение на изпълнението и наблюдението няма открити механизми за сътрудничество с гражданите.

III.2.3. Идентифициране и изпълнение на проекти

Основно, целите на сътрудничеството и взаимодействие между гражданите и местна власт се осъществява по линия на идентифициране и изпълнение на проекти. От гледна точка на идентифициране на проекта, прегледът показва, че това се дължи главно на определени изисквания на финансиращата програма

¹⁴ Документът е изготвен от „Гранд Плюс“ ЕООД в изпълнение на договор № Д – 00 – 423/05.06.2020 г. Програма е приета на заседание на Общински съвет на Община Кюстендил с решение № 230 /27.08.2020 г. и влиза в сила от /03.09.2020 г.

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

(напр. ОПРР 2014-2020¹⁵), и/или в процесите на разработване на стратегически и планови документи. Във вторият случай, публикуваната информация е недостатъчна, за да се оцени какъв е приносът на гражданите, кои от техните предложения са взети предвид или са отхвърлени, какви са били мотивите и т.н.

По отношение на изпълнението, определени проекти изискват включване на гражданите и работа с тях, основно като целева група. Налице са и проекти, чиито цели са насочени към изграждане на устойчиви механизми на гражданско участие в различни сфери – напр. опазване на околната среда и подобряване качеството на атмосферния въздух в община Кюстендил. В същото време, няма данни и информация за практическото утвърждаване и използване на разработените механизми за подобряване сътрудничеството между граждани и местна власт.

Голяма част от тези проекти и инициативи могат да съвпадат с установяване на добро управление в полза на гражданите или са свързани с подобряване на инфраструктурните условия в общината.

Като добра практика, в община Кюстендил действа Общински фонд за подкрепа на местни инициативи, които подкрепя различни инициативи на местната общност.

С оглед необходимостта на реализиране на интегрирани проекти в предстоящия програмен период следва да се предприемат по-сериозни стъпки за ефективно използване на партньорствата между гражданите и местната власт, като се предприемат стъпки за засилване интересът на местната общност към цялостното развитие на общината.

III.3. Взаимодействие между граждани и местната власт в област „Данъчно облагане“

Законът за местното самоуправление и местната администрация е предоставил възможност на местните власти да решават въпроси свързани с местните данъци и местните такси и цени на услугите.

В сферата на местните данъци и такси едва 11,9% от анкетираните граждани са на мнение, че местната власт взема предвид тяхното мнение по тези въпроси. Разделението по пол показва, че това са 18,2% от мъжете и 11,9% от жените,

¹⁵ https://www.kustendil.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=221&Itemid=280&lang=bg

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

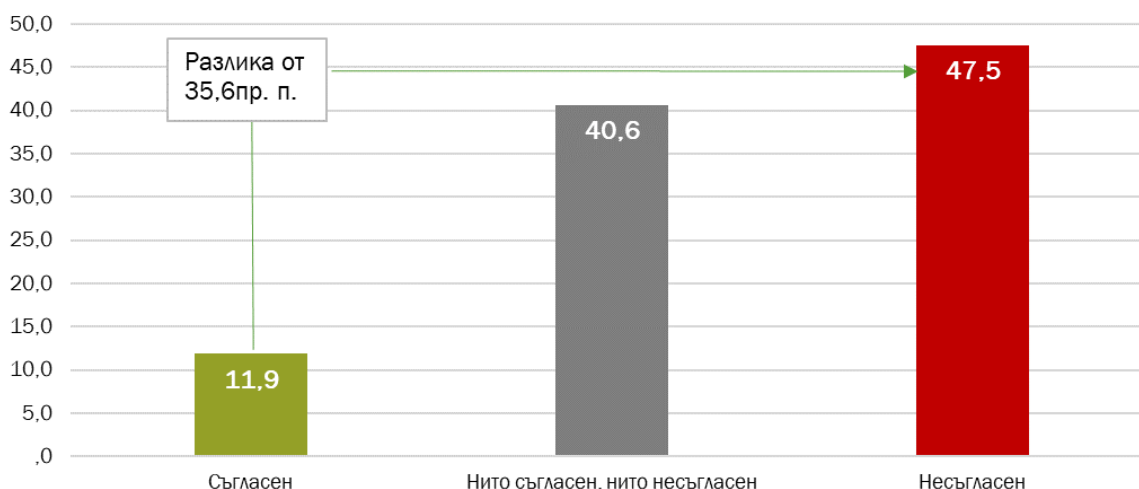
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

предимно на възраст между 30-45 г., с висше образование. С 35,6 пр. п. е по-висок относителният дял на гражданите, които считат, че местната власт не зачита и не взема предвид изразеното мнение на гражданите. Сред тях преобладават работещите жени, в активна възраст. Данните с резултатите от проучването са представени във фигурата по-долу.

Фигура 2. Местната власт отчита мнението на гражданите, в областта на местните данъци и такси

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

Регламентираното на местната политика в областта на местните данъци и такси е въз основа на две Наредби, а именно:

1. Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Кюстендил¹⁶;
2. Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Кюстендил¹⁷.

Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Кюстендил, уреждат отношенията, свързани с определяне размерите на местните данъци¹⁸ на територията на община Кюстендил, а именно:

¹⁶ приета с Решение № 764/31.01.2011 г. на ОбС-Кюстендил ; посл. изм. и доп. с р. № 932/15.12.2022 г. на ОбС - Кюстендил

¹⁷ приета с Решение №765/31.01.2011 г. на ОбС-Кюстендил, посл. изм. и доп. с Решение № 1023/30.03.2023 г. на ОбС - Кюстендил

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

1. Данък върху недвижимите имоти;
2. Данък върху наследствата;
3. Данък върху даренията;
4. Данък при възмездно придобиване на имущества;
5. Данък върху превозните средства;
6. Патентен данък;
7. Туристически данък;
8. Данък за таксиметров превоз на пътници;
9. Други местни данъци, определени със закон;

Проектът на Наредба е публикуван заедно с мотивите към него, на 14.10.2022 г. на интернет страницата на Община Кюстендил за предложения и становища, в съответствие с разпоредбите на чл.26, ал.3 от Закона за нормативните актове. Срокът за даване на предложения и становище е в рамките на нормативно определения 30-дневен срок.

Документалната проверка сочи, че участието и интересът на гражданите към Наредбата е слаб. В рамките на нормативно определения срок, при последните изменения, са постъпили две предложения/станoviща от Група общински съветници на „БСП за България“, като едно от тях не е прието, а за другото не е отразено. По отношение участието на гражданите в заседания на комисиите, разгледали изм. и доп. на Наредбата не беше открита информация. Независимо от демонстрираният нисък интерес и слабото участие на гражданите в обсъждането на проекта на Наредба за изменение и допълнение на наредбата за определяне размера на местните данъци на територията на Община Кюстендил, заедно с мотивите, промените в размерът на данъци предизвикаха недоволство на гражданите, които протестираха пред сградата на общинска администрация. При вторият протест на 23 февруари 2023 г., излъчени от протеста жители на общината са допуснати да присъстват на заседанието на ОбС, но там бяха призовани да изчакат края му, за да бъде отговорено на въпросите им.

Проучването показва, че и при предходните изменения на Наредбата за местни данъци участието на гражданите е символично, като публикуваните Справка за отразяване на получени предложения показват, че липсва официални предложения от гражданите.

¹⁸ Размерите на местните данъци се определят при условията, по реда и в границите, определени в Закона за местните данъци и такси

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Кюстендил, урежда реда и начина за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги, предоставяни на физически и юридически лица, както и реда и срока за тяхното събиране. Общината събира такси за:

1. битови отпадъци;
2. ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, площади и улични платна;
3. детски кухни, специализирани институции за предоставяне на социални услуги, лагери, общежития и други общински социални услуги;
4. технически услуги;
5. административни услуги;
6. откупуване на гробни места;
7. притежаване на куче;
8. други местни такси, определени със закон.

Наредбата е изменяна и допълвана многократно, като последните [Проект е публикуван на 19 Юни 2023 г., като в мотиви](#) е посочено, че е направена публикация на Портала за обществени консултации, на официалната интернет страницата на Община Кюстендил и на стената за обществен достъп в сградата на общинска администрация, Проверка в [Портала за обществени консултации показва, че там няма никакви публикации](#) от община Кюстендил.

Прегледът на наличната информация отново демонстрира, че през последните години (2018-2023 г.), интересът на гражданите към нормативната дейност на местната власт и администрация в изследваната сфера се характеризира със слаб интерес и липса на гражданско участие. В рамките на последните 5 г., се отчита един случай на дадени предложения и становища по Наредбата, съгласно публикуваните Справки за отразяване на постъпили предложения. [Предложенията](#) са от края на 2022 г. и са дадени отново от Група общински съветници на „БСП за България“, като нито едно не е било прието.

По отношение на размерът на местните данъци и такси, през 2021 г., по инициатива на община Кюстендил, се проведе референдум относно увеличаване на данък сгради и такса смет. На него беше поставен въпросът дали данък сгради и такса смет да бъдат увеличени с 0,5 промила за града и с 2 промила за селата. Внимание следва да се обърне, че съгласно чл. 26 от Закона за пряко участие на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

гражданите в държавната власт и местното самоуправление¹⁹, чрез местен референдум не могат да решават въпроси относно размера на местните данъци и такси. Независимо от въпроса, дали формата на референдум е законна или не, резултатите демонстрират още един път, липсата на интерес и заинтересованост на местната общност по отношение на политиката, касаеща местните данъци и такси. Само около 7,5% от жителите на общината с право на глас, са участвали в референдума, като и по двата въпроса над 50% от участниците са изразила несъгласие.

Данните от анкетното проучването сред гражданите, документалното проучване на наличните документи и публично достъпна информация сочи, че участието на гражданите в сферата на местните данъци и такси е силно ограничено. Като цяло, местната власт спазва императивните изисквания на чл.26, ал. 1 от ЗНА, като изработването на проектите на двата нормативни актове, се извършва при зачитане на принципите на обосновааност, стабилност, откритост и съгласуваност. Гаранция за спазването им е именно задължението за публикуване на проектите на наредбите, като и законодателно регламентирания 30 дневен срок за даване на предложения и становища. Тези изисквания обаче могат да се разглеждат и като минимални, като ЗНА не ограничава възможността на местната власт да използва и допълнителни канали за информиране и осведомяване на гражданите на община Кюстендил. Очевидно, публикуването на информация в секция „Новини“ на официалната страница на общината на Проекти на двете наредби и възможността за изпращане на становища, предложения и мнения на електронния адрес на община Кюстендил obshtina@kustendil.bg, или по пощата не са работещи механизми за активното включване на гражданите в процесите. Това се потвърждава и от реакцията, под формата на протест, на гражданите след влизане на **Наредба за определяне размера на местните данъци**, който в не малка степен е и в резултат на обстоятелството, че не са били адекватно осведомени относно възможността за повишаване на данъците.

Имайки предвид, че темите, свързани с данъци и такси са изключително чувствителни, следва да се търси по-голяма консенсус при тяхната промяна. Това включва не само подобряване на осведомеността, чрез използване на различни канали, относно причини и фактори водещи до промяната, но и максимално включване на гражданите и другите заинтересовани страни в цялостния процес. Допълнително негативно, обстоятелството, водещо до демотивация за участие,

¹⁹ Обн. ДВ. бр. 44 от 12 Юни 2009 г., посл. изм. ДВ. бр. 15 от 22 Февруари 2022 г.

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

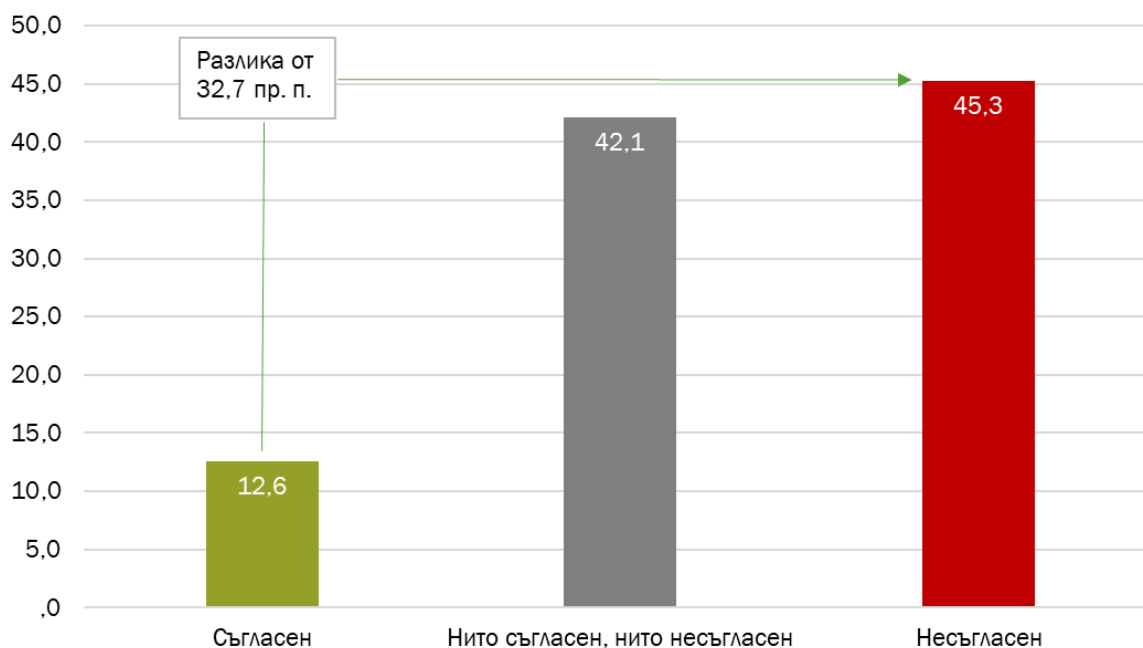
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

може да се търси и във факта, че близо една година след провеждане на референдума, макар участието да е символично, данъците и таксите в общината са повишени.

III.4. Взаимодействие между граждани и местната власт в област „Управление на собствеността“

Резултатите от анкетното проучване сред гражданите на община Кюстендил сочат, че за 12,6% от запитаните, местната власт взема предвид мнението на жителите при формиране и изпълнение на политиката в областта на управление на собствеността. В същото време, болшинството от гражданите (45,3%), изразяват негативна позиция. Данните показват, че позитивно настроени са 18,2% от мъжете и 11,9% от жени, преобладаващо на възраст между 46-65 г., работещи. На обратния полюс са 45,5% от работещите както сред мъжете, така и сред жените, преобладаващи във възрастовите групи 30-45 г. и 46-65 г. Фигурата по-долу очертава разликата в мненията на гражданите по отношение отчитане на мнението им от страна на местната власт и администрация, в сферата на управление на собствеността.

Фигура 3. Местната власт отчита мнението на гражданите при управление на собствеността

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Видно е, че нивото на взаимодействие и сътрудничество между местната власт и гражданите е ниско. Малкият дял на жителите на общината, които считат, че общината е ангажирана и се вслушва в техните предложения и мнения по въпросите за управление на собствеността, очертава тенденция на липса на интерес и демотивация за активно включване на различните процеси. До голяма степен, тази констатация се потвърждава и от документалното проучване на местните нормативни и стратегически документи, касаещи управление на собствеността.

III.4.1. Местни стратегически и програмни документи, свързани с управление на собствеността

В Стратегията за управление на общинската собственост за мандат 2019-2023²⁰ е записано - *„Ефективното управление на общинската недвижима собственост е важен инструмент за осъществяване на политиката на общината за устойчиво местно развитие, която включва мерки за изграждане на инфраструктурите, повишаване на инвестиционния интерес, благоустрояване на населените места, опазване на околната среда и историческото наследство и подобряване качеството на живот на хората“*. Документът е разработен на основание разпоредбите на чл. 8, ал. 8 от Закона за общинската собственост²¹. Стратегията определя политиката за развитие на общинската собственост и стопанската дейност на общината и съдържа:

- основните цели, принципи и приоритети за придобиване, управление и разпореждане с имоти- общинска собственост;
- основните характеристики на отделните видове имоти, които могат да се предоставят под наем или да бъдат предмет на разпореждане;
- нуждите на общината от нови имоти и способите за тяхното придобиване.

Съгласно Закона, Стратегията и Програмата за управление и разпореждане с общинска собственост програмата се обявяват на населението по ред, определен в наредбата по ал. 2, и се публикуват и на интернет страницата на общината.

²⁰ приета с решение на Общински съвет – Кюстендил №.96/27.02.2020 г.

²¹ В сила от 01.06.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021 г.

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Формално, изискванията залегнали в Закона са спазени, като стратегията е публикувана на страницата на [общинска администрация](#). От друга страна, в ходът на преглед на публично достъпната информация, не беше открита информация за формите на участие на гражданите в процеса на разработване, като проектът на Стратегия изглежда не е публикуван и не са постъпвали предложения и становища от страна на гражданите. Обсъжданията в Комисията на документа, преди неговото приемане от ОбС – Кюстендил, не бяха достъпни. Независимо, че Стратегията е определена, като отворен документ, остава неясно, посредством какви механизми и форми гражданите могат да участват в промените и наблюдението на нейното изпълнение.

По отношение на задължените от разработване на годишна Програма за управление и разпореждане с общинска собственост, последната публикувана в сайта на общината е Приета с решение на Общински съвет-Кюстендил № 67/30.01.2020 г. и публикувана на 12.05.2020 г. Не бяха открити данни и информация за ролята и участие на гражданите в различните процеси.

Оскъдната информация и/или липсата на подобна прави трудно осъществимо идентифицирането на механизмите за участие на гражданите при разработване, прилагане и наблюдение на стратегически и планови документи в сферата на управление на собствеността в община Кюстендил.

III.4.2. Нормативни документи, свързани с управление на собствеността

Управлението на общинската собственост е едно от основните направления в работата на местната власт. Разпореждането с активи – публична и частна общинска собственост изисква освен, спазването на законовите норми и прилагането на чисто пазарни, търговски техники, съобразени обаче с обществения интерес. Ето защо, темата намира различно измерение, тъй като зависи и от активността на местната управа, и от правомощията, които законът и общинският съвет ѝ предоставят.

В настоящата част е разгледано участието на гражданите при обсъждане и приемане на следните местни нормативни документи:

1. [Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество](#);

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

2. [Наредба за условията и реда за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища;](#)
3. [Наредба за управление на горски територии - собственост на Община Кюстендил;](#)
4. [Наредба за реда за управление и разпореждане с общински спортни имоти и съоръжения;](#)
5. [Наредба за стопанисване и управление на земеделските земи от общинския поземлен фонд](#)

Съгласно **Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество**²² се извършва под общото ръководство и контрол на Общинския съвет. В изпълнение на тези функции Общинският съвет приема стратегия за управление на общинската собственост за срока на мандата си по предложение на Кмета на общината. Стратегията определя политиката за развитие на общинската собственост и стопанската дейност на общината и съдържа данните, посочени в чл. 8, ал. 8 от ЗОС. Също така, кметът на общината организира, ръководи и контролира отдаването под наем на недвижимите имоти - частна и публична общинска собственост. Наредбата не съдържа текстове, отнасящи се до контролни механизми по прилагането ѝ, осъществявани от гражданите на община Кюстендил.

Проектът на Наредба е [публикуван на 19.01.2019 г.](#) заедно с мотивите към нея, на страницата на общинска администрация. В рамките на 30 дневен срок, гражданите и други заинтересовани страни са имали възможност да дават препоръки, предложения и становища. Информацията е видяна над 1 500, но съгласно публикуваната [Справка по чл.26, ал.5 от Закона за нормативните актове за постъпили предложения и становища по проект на Наредба за изменение на Наредбата за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество](#) не са постъпили предложения и становища по изработения проект. По отношение разглеждането на Проекта на наредбата, в заседанията на съответните Комисиите на ОбС-Кюстендил, не беше открита информация за на участието на гражданите.

²² приета с Решение № 808/17.03.2011 г. на ОбС – Кюстендил, посл. изм. изм. с Решение №987/28.02.2019 г. на ОбС –Кюстендил

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Наредбата за условията и реда за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища²³ определя условията и реда за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища, в съответствие със ЗОС и други разпоредби на действащото законодателство. Организирането, ръководството и контрола е поверен на Кмета на общината. Наредбата установява правото и условията за кандидатстване за настаняване под наем в общински жилища на граждани и техните семейства и поддържане на съответната картотека на гражданите.

Последният [Проект на Наредбата](#) за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за установяване жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища и мотивите към него са публикувани 15 април 2022 г., като новината е била видяна близо 500 пъти. В рамките на нормативно определения срок, [няма подадени предложения и становища от граждани](#) или други заинтересованите страни. Липса на участие на гражданите с предложения и становища се наблюдава и [през 2019 г.](#)

Чрез **Наредба за управление на горски територии - собственост на Община Кюстендил**²⁴ се уреждат условията и реда за стопанисване, управление, възпроизводство, ползване и опазване на горски територии, собственост на Община Кюстендил. Целта е да гарантира многофункционалното и устойчиво управление на горските екосистеми. Наредбата е приета на основание чл.181, ал.6 от Закона за горите (ЗГ) и чл. 21, ал. 2 от ЗМСМА.

Проектът на Наредба е [публикуван](#) на 15 март 2019 г. съгласно изискванията на ЗНА, заедно с мотивите към нея. От гледна точка на интереса и участието на гражданите, информацията сочи, че в рамките на нормативно определения срок [няма постъпили предложения](#) от граждани и други заинтересованите страни

[Наредбата за реда за управление и разпореждане с общински спортни имоти и съоръжения](#)²⁵ е изготвен на основание чл. 133, ал. 4 от Закона за физическото възпитание и спорта. Чрез Наредбата са регламентирани условията и редът за финансиране и подпомагане на физическата активност, физическото възпитание, спорта и спортно-туристическата дейност, както и дейностите, за които следва да се

²³ приета с р. 768/31.07.2014 г. от ОбС – Кюстендил; изм с Решение № 988/28.02.2019 г. на ОбС – Кюстендил; изм. и доп. с Решение № 741/26.05.2022 г. на ОбС – Кюстендил

²⁴ приета с Решение № 1026/25.04.2019 г. на ОбС - Кюстендил

²⁵ приета с Решение № 820/31.03.2011 г. на ОбС – Кюстендил; изм. и доп. с Решение №414/29.08.2013 г. на ОбС – Кюстендил; изм. с Решение № 1007/28.03.2019 г. на ОбС -Кюстендил

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

използват предоставените средства. Проектът на наредба предвижда основните критерии, въз основа, на които се осъществява финансовото подпомагане, както и основните индикатори, чрез които се оценяват тези критерии.

В срокът на обществени консултации по изработения проект на наредба, няма изказани предложения и становища от гражданите на община Кюстендил. Има едно предложение от спортен клуб по борба.

Наредба за стопанисване и управление на земеделските земи от общинския поземлен фонд²⁶ не е промяна през последните 10 г. Чрез нея се уреждат предоставянето под наем и аренда на свободни земи от Общинския поземлен фонд, организирането и провеждането на публични търгове, публично оповестени конкурси, предоставяне под наем на мери, пасища и ливади от общинския поземлен фонд на земеделски стопани животновъди и др. Поради миналия значителен период от нейното приема, липсва информация за степента на участие на гражданите при провеждане на консултации.

IV. СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА МЕХАНИЗМИТЕ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ГРАЖДАНИТЕ И МЕСТНАТА ВЛАСТ

Настоящата част е насочена към оценка на идентифицираните механизми за взаимодействие и сътрудничество между местната власт и гражданите в процесите на разработване, приемане и прилагане на местната политика в сферите инвестиции, местно данъчно облагане и управление на собствеността. Оценката взема предвид резултатите от проведеното анкетно проучване сред гражданите²⁷, като е анализирана степента на въздействие на прилаганите до момента механизми за взаимодействие, заложили в различните планови документи на общината в сравнителен план между трите направления – инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността.

²⁶ приета с Решение №707/30.09.2010 г. на ОбС –Кюстендил; изм. и доп. с Решение №414/29.08.2013 г.

²⁷ Анкетно проучване сред гражданите е проведено в рамките на Дейност 1 „Съществуващи механизми на бизнес и гражданско участие при планиране и прилагане на политики, отнасящи се до инвестиции, данъчно облагане и управление на собствеността в община Кюстендил“

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

IV.1. УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

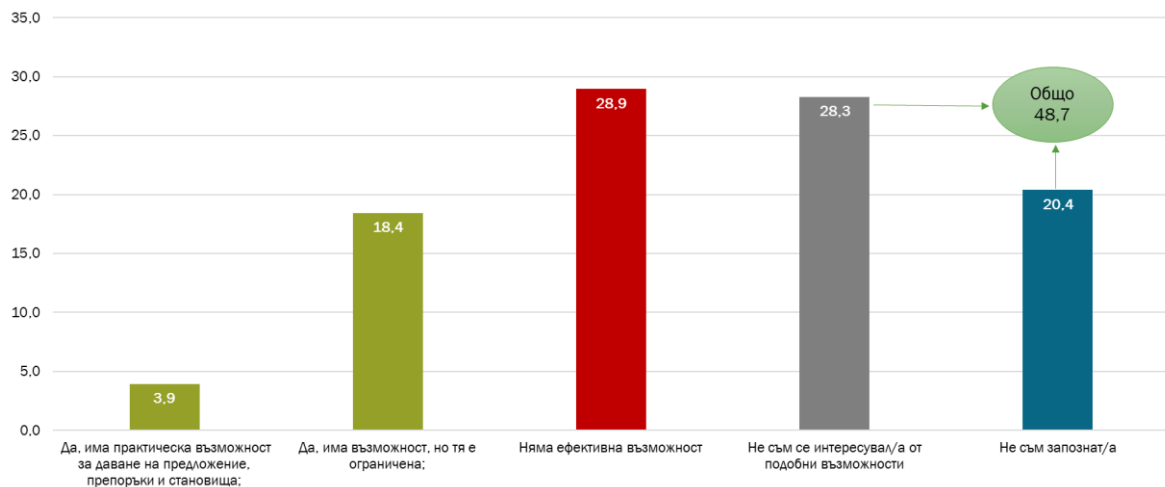
Документалният анализ на наличните данни и информация установи, че в процесите на изработване на нормативни актове, местната власт и администрация, като цяло спазват изисквания на чл. 26, ал. 2 и ал. от 3 от ЗНА за провеждане на обществени консултации с граждани и юридически лица. При внасяне на проект на нормативен акт за издаване или приемана от компетентния орган, местната власт го публикува на интернет страницата на общинска администрация (<https://www.kustendil.bg/index.php?lang=bg>), заедно с мотивите към нея, като липсва данни за изготвен доклад и предварителна оценка на въздействието по чл. 20 ЗНА. Заинтересованите страни имат възможност да дават предложения и становища по така публикувания проект, в деловодството и на електронната поща на Община Кюстендил obshtina@kustendil.bg, в нормативно определения срок по ал. 4 на чл. 26. В този смисъл, при подготовката на нормативните актове и тяхното приемане, местната власт и администрация спазват императивните изисквания на закона, като е осигурена възможност на гражданите и другите заинтересовани страни да се запознаят с конкретният документ и да дадат своите предложения и становища. Независимо от това, данните от кабинетното проучване показват, че с информацията се запознават сравнително малък брой от жителите на общината, като липсват данни за значимо участие на гражданите в процеса на обществени консултации, в рамките на трите изследвани области. От тази гледна точка, показателни са резултатите от анкетното проучване сред гражданите. Едва 3,9% от анкетиранията лица считат, че местната власт е осигурила практическа възможност за даване на предложения и становища, а 18,4% са на мнение, че тези възможности са ограничени. За близо 29% от гражданите не е осигурена адекватна възможност и използваните способности не позволят активното им участие. Тази позиция застъпват близо 41% от мъжете и ¼ от жените. Прави впечатление, високият относителен дял на гражданите, които не се интересуват от подобни възможности и /или не са запознати – близо 49% от гражданите в общината. Тази значителна група практически остава изолирана от процесите и изглежда изцяло незаинтересована от трите изследваните области на политика. Причините могат да бъдат както разочарование от цялостното управление и цялостна демотивация за участие, липса на увереност, че тяхното мнение е важно и може да промени политиката и др. Резултатите са илюстрирани във фигурата по-долу.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Фигура 4. Местната власт, ОСИГУРИЛА ЛИ Е ПРАКТИЧНА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ВАШЕТО УЧАСТИЕ, като гражданин при формулиране и промени на местни политики в областта на: Инвестициите; Местните данъци и такси; и Управлението на общинската собственост

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

Една от важните предпоставки за активизиране на гражданското участие е предварително представяне на нормативен акт пред местната общественост, чрез организиране на форуми, дискусии и др., преди неговото публикуване за провеждане на обществени консултации. В тази посока също не бяха установени доказателства за запознаване на местната общественост с готвените промени, причините за това и въздействието от тях. По отношение на участието на гражданите в организирани обществени обсъждания и Комисиите на ОбС-Кюстендил, може да се допусне, че е налице участие на гражданите, но липсва публично достъпна информация, относно предложения и становища и в каква степен те са отразени при приемане на съответния нормативен документ.

Резултатите от анкетното проучване проведено сред гражданите на община Кюстендил, до голяма степен отразяват изводите и констатациите от извършеното кабинетно проучване в сферата на инвестиции, местни данъци и такси и управление на собствеността. Спазването на минимално заложените изисквания при разработване и прилагане на съответните местни нормативни актове и стратегически и планови документи, не винаги гарантират активно, целенасочено и резултатно участие на гражданите в процесите. Това е отразено и в мнението на гражданите, относно тяхната оценка за усилията, които влага местната власт и администрация за тяхното включване. Едва 14,2% оценяват, че общината прави усилия за активизиране на гражданите за участие и тези усилия са видими от

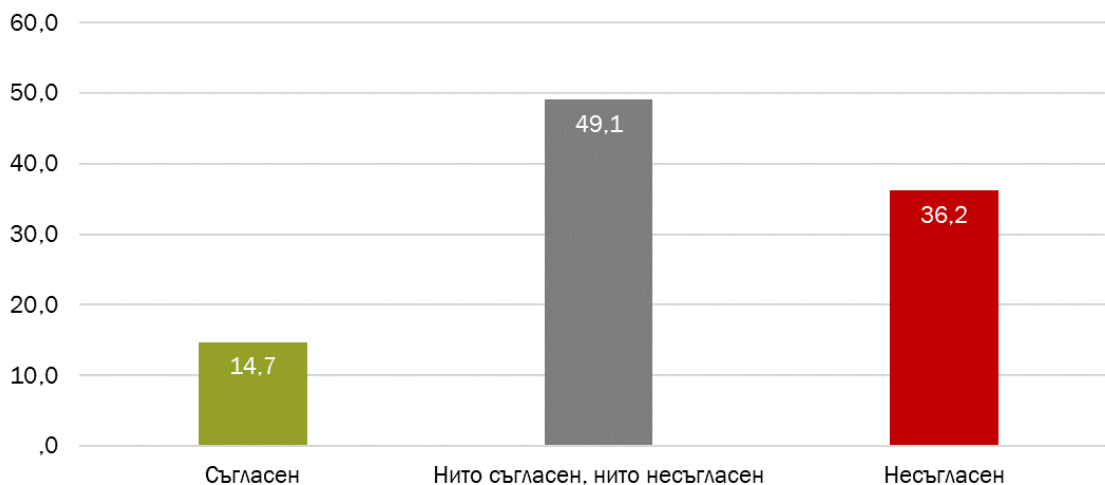
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

местната общност. По-положителна оценка дават лицата над 65 г. (33,3% от тях) и лицата във възрастовата група 30-45 г. (17,5% от тях). Най-голямо недоволство и несъгласие изразяват мъжете (40,9% от тях) и 39,4% от лицата във възрастовата група 45-65 г. Резултатите, относно полаганите усилия от местната власт и администрация са илюстрирани в следващата фигура.

Фигура 5. Усилията на местната власт да установи по-тесни контакти с гражданите са видими

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

По отношение на разработването, прилагането, изпълнението и наблюдението на местни стратегически и планови документи, общината следва минималните изисквания залегнали в съответните закони и наличните методически указания. Данните от документалното проучване сочат, че по-активно включване на гражданите се наблюдава в процеса на разработване на документите, като за тази цел обичайната практика е да се провеждат анкетни проучвания и фокус-групи. Това е по-ясно изразено и отчетено при подготовка на Плана за интегрирано развитие на община Кюстендил, съобразно и изискванията на ЗРР и Методическите указания, но в същото време липсва справка за постъпилите предложения и това, доколко те са отразени и взети предвид.

В процеса на прилагане, отново, участието на гражданите се свежда до консултации по дадени проекти и/или включване, като целева група, в зависимост от изискванията на определената финансираща програма. Това до голяма степен се потвърждава и от мнението на заинтересованите страни, като 19,6% от тях смятат, че местната власт осъществява редица инициативи за включване на граждани, бизнес, НПО, при планиране и изпълнение на местните политики. Сравнително по-

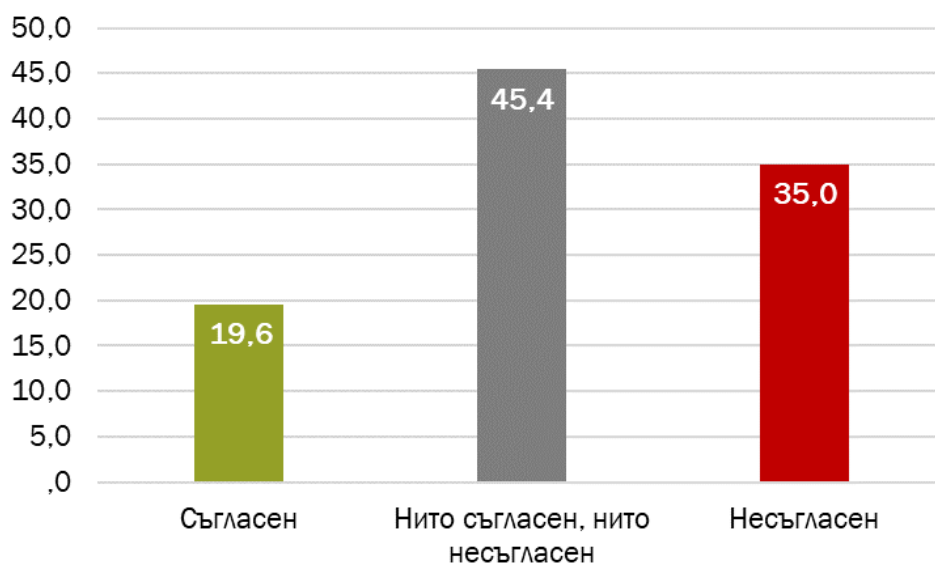
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

високата оценка в процеса на прилагане се дължи по-засиленото участие при идентифицирани и изпълнение на проекти и инициативи, включени в стратегически и планови документи на местно ниво (в областта на насърчаване на инвестициите). Резултатите са показани в следващата фигура.

Фигура 6. Местната власт осъществява редица инициативи за включване на граждани, бизнес, НПО при планиране и изпълнение на местните политики

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

По отношение на процеса на наблюдение, не бяха открити доказателства за разработени ясни механизми за участие на гражданите. Независимо от това 17,2% от заинтересованите страни считат, че местната власт и администрация прилага работещи механизми. По-често съгласие с прилагането на механизми за наблюдение, изразяват мъжете с разлика от 4 процентни пункта спрямо жените. С 10,4 пр.п. е по-висок дялът на лицата, които изразяват обратното мнение. Най-висок е относителния дял е на лицата, които не могат еднозначно да определят възможността за участие в процеса на наблюдение. Това може да се дължи както на липсата на информация, така и на непознаване на процеса, целта и неговата същност.

Има няколко базови условия и изискванията, които да стимулират процеса на участие на гражданите, а именно:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Разкриване на целта на процеса на разработване на местни нормативни актове и политики и излагане на мотиви;
- Лесен и своевременно достъп до информацията;
- Изчерпателна информация по въпроса.

И трите условия често са взаимнообвързани, и следва да бъдат застъпени на всеки етап. От тази гледна точка, документалния преглед не успя да намери доказателства за предприети действия от страна на местната власт за разкриване на целта на процесите, освен публикуване на мотивите. Те от своя страна често са формални, и свързани с промени на националното законодателство, без да има информация и данни за очакваните ефекти. Спорен остава момента за лесния достъп до информация. Обикновено информация за конкретен нормативен акт или стратегически и планов документ се публикува в секция „Новини“ на официалната страница на общината, с препратка за изтегляне на съответния документ. В тези случаи, информацията бързо „потъва“ и намирането на информация става бавно. По отношение на качеството и обема на наличната информация, трудно може да се каже, че конкретните документи са придружени с допълнителна информация. Тези констатации до голяма степен се потвърждават и от резултатите от анкетното проучване, показани в следващата фигура.

Фигура 7. Мнение на гражданите, относно достъпа и изчерпателността на предоставяната информация в областта на инвестициите, местните данъци и такси и управление на собственост

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Данните разкриват, че като цяло, гражданите изпитват затруднения със запознаване със съответния нормативен акт или стратегически и планов документ, а предоставената допълнителна информация и възможности за разяснение за въпроси, които не са ясни или не са публикувани или трудно се намират. Това допълнително ограничава възможностите за активно включване на гражданите в различните процеси, често губят интерес и ги демотивира, дори по въпроси, които ги засягат лично.

Слабото равнище на участие на гражданите, ясно си проличава и от начина и формите на включване. В областта на *насърчаване на инвестициите*, обикновено участието се изразява в използване на една или най-много две форми на участие. Две форми на участие изглежда най-често застъпени – чрез писмена обратна връзка посредством установените от общината канали за комуникация и участие в обществени обсъждания. Показателно е, че тези най-често прилагани форми са били използваните съответно от 3,2% и 3,3% от гражданите.

В областта на *местните данъци и такси* и управление на общинската форма се използват най-често комбинация от различни способности за изразяване на мнение, предложения, становища и коментари. В сферата на месните данъци и такси, двете най-използвани форми са участие в социалните мрежи (6,8% от гражданите) и чрез подписка / референдум – 8,9%. Тези резултати до голяма степен се дължи на честите промени в Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Кюстендил и последните изменения на Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Кюстендил и от друга проведеното допитване/референдум през 2021 г. сред населението на общината.

В областта на *управление на общинската собственост*, резултатите сочат, че най-често използваните форми са подписка (10,7%) и участие в социалните мрежи – 9,4% от гражданите.

Като цяло, получените резултати от анкетното проучване, още един показват, че интересът на гражданите към изследваните области и незадоволителен.

Сравнителният анализ, относно най-често използваните форми за включване и участие на гражданите в разглежданите теми имат са показани в следващата таблица.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Таблица 2. Сравнителен анализ на формите на участие на гражданите в областта на инвестициите, местните данъци и такси и управление на собствеността

Форми за участие на гражданите	Инвестиции	Местни данъци и такси	Управление на общинската собственост	Не съм участвал/а
Да, чрез писмена обратна връзка посредством установените от общината канали за комуникация	3,2	3,2	4,8	88,7
Да, в обществено обсъждане	3,3	5,8	5,0	86,0
Да, в работни срещи, дискусии фокус-групи, семинари	1,7	2,6	1,7	94,0
Да, чрез участие в социални мрежи	1,7	6,8	9,4	82,1
Да, чрез подписка / референдум	2,7	8,9	10,7	77,7
Да, участвах в протест	-	3,5	2,6	93,9
Да, в заседания на комисиите на общинския съвет/ в общинския съвет	-	3,4	2,5	94,1
Да, в онлайн срещи и консултации	1,7	3,4	3,4	91,5
Получихме покана, но не сме участвали	-	2,7	3,6	93,8

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

Видно от представените резултати, е че голяма част от гражданите на общината не са участвали под никаква форма в процесите на информиране, консултиране и съвместно вземане на решения.

По отношение на често използваните форми за включване и участие ясно се открояват две форми – подписка / референдум и социални мрежи, които са и най-използваните форми в сферата управление на собствеността и местните данъци и такси. Доколкото участието в социалните мрежи под формата на коментари и/или

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

потенциални предложения в конкретните сфери могат само да се приемат за сведения, то те не се използват, като официален източник на участие.

По отношение участието на гражданите, чрез писмена обратна връзка посредством установените от общината канали за комуникация, най-често тази форма за комуникация се използва в сферата на управление на общинската собственост. Доколкото документалното проучване показва, че няма данни за получени предложения и становища в процеса на обществено консултиране на местните нормативни актове и стратегически документи, очевидно участието, е свързано с конкретни детайли от прилагане на нормативните документи и обекти публична или частна общинска собственост.

Общественото обсъждане е една от задължителните и най-често прилаганите форми от страна на местната администрация в хода на обсъждане на стратегически документи, инвестиционни намерения или нормативни актове. Най-често участие на гражданите в обществени обсъждания има по въпросите за местни данъци и такси (едва 5,8% от анкетираните лица) и управление на общинската собственост – 5,0% от гражданите.

Работните срещи, дискусии фокус-групи, семинари често се използват, като допълнителен катализатор за активизиране на участие на гражданите при обсъждане или решаване на даден проблем. В рамките на анкетното проучване, тази форма на участие е най-слабо използвания инструмент за включване на гражданите. Едва 2,6% от участниците са сподели, че са участвали в подобни мероприятия в сферата на местните данъци и такси, а едва 1,7% в областта на инвестициите и управление на общинската собственост.

Протестът, в своята същност и в рамките на изследваните области, е основна форма за изразяване на несъгласие за предстоящи и/или взети решения. В тази връзка най-често, като форма за изразяване на мнения и позиция по даден въпрос, е използвана от 3,5% от гражданите по въпроси за местните данъци и такси (последно в началото на 2023 г.). По –незначително е участието на гражданите в протести по въпросите за управление на общинската собственост – едва 2,6% от анкетираните лица.

Участието на гражданите и други заинтересовани страни в заседания на комисиите на общинския съвет/ в общинския съвет е уредено в Правилника за организация и дейността на Общинския съвет – Кюстендил, неговите комисии и взаимодействието му с Общинската администрация. От тази възможност за

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

участие, в сферата на инвестиции не се е възползвал нито един от анкетираните граждани, 3,4% от гражданите са участвали по въпроси свързани с местните данъци и такси и 2,5% при обсъждане на въпроси, свързани с управление на общинската собственост.

С разразилата се криза с КОВИД – 19 в началото на 2020 г. зачести използването на онлайн срещите и консултации. Независимо, че в хода на разработване на ПИРО са използвани онлайн инструменти (анкетни карти, обществено обсъждане и др.), само 1,7% от анкетираните лица са участвали в подобни срещи. Двойно повече гражданите са участвали в онлайн срещи и консултации по останалите две теми, включени в настоящият анализ.

IV.2. ОТЧИТАНЕ НА МНЕНИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ

За изграждане на ефективно взаимодействие и партньорство между гражданите и местната власт, един от ключовите принципи е наличието на доверие. Гражданите трябва да бъдат сигурни и да могат да видят, че местната власт и администрация не само се вслушва в техните предложения и становища, но ги взима предвид и отчита при приемане на нормативните актове и стратегическите и планови документи. Липсата на доверие често поражда липса на интерес и демотивация сред гражданите от участие, и води до „затваряне“ на процесите в рамките на административната структура.

Много от тези белези се наблюдават в община Кюстендил, особено по темите инвестиции, местни данъци и такси и управление на общинската собственост. С оглед на обстоятелството, че инвестициите, местните данъци и такси и управлението на собствеността, са свързани директно или косвено с икономическото развитие на общината, мнението на гражданите за това, доколко основните действия на местната власт по икономическите въпроси са взимат след изслушване и консултация с гражданите може да бъде показателен за нивото на партньорство. Едва 9,2% от запитаните граждани отговарят утвърдително, като най-голям е дела сред младите лица (22,2% от тях). В същото време 46,0% са точно на обратното мнение, считайки, че решенията и действията от страна на местната власт и администрацията се взимат без да се зачита мнението на гражданите. Това

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

мнение е застъпено сред всички възрастови групи и при 50% от мъжете. Този висок дял подсказва значителната демотивация за участие сред гражданите и до голяма степен подкрепя резултатите от документалното проучване. Данните са илюстрирани в следващата фигура.

Фигура 8. Основните действия на местната власт по икономическите въпроси са взимат след изслушване и консултация с гражданите

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

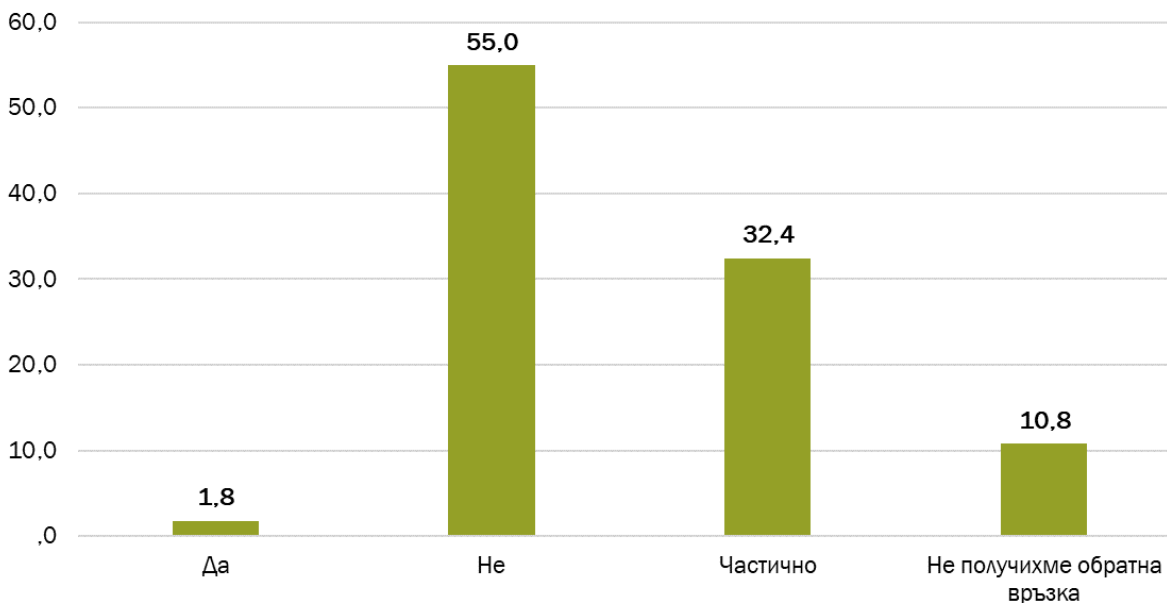
Подкрепа за реалните твърдения изказани по-горе се виждат от отговорът на въпрос „Изказаните от Вас виждания, становища, препоръки и мнения в областта на инвестициите, местни данъци и такси, и управление на общинската собственост, бяха ли взети предвид от местната власт при планирани“. Получените резултати сочат, че само 1,8% (2-ма от 111 отговорили лица), са на мнение, че техните предложения наистина се разглеждат по същество и се взимат предвид. Изразеното разочарование от взаимодействието и партньорството с общината се вижда ясно се сред по-голяма част от гражданите. 32,4% от анкетираните лица посочват, че изказаното мнение се взема частично, а за 55,0% изобщо не се взема предвид при разработване, прилагане и наблюдение на политиките, свързани с инвестиции, местни данъци и такси и управление на собствеността. Липсата на интерес към изследваните процеси ясно се демонстрира от големия брой и дял на лицата, които не са отговорили на въпроса – 52 души или 32% от участниците в анкетното проучване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Фигура 9. Изказаните от Вас виждания, становища, препоръки и мнения в областта на инвестициите, местни данъци и такси, и управление на общинската собственост, бяха ли взети предвид от местната власт при планирани*

*Забележка: Не отговорили са 32% от запитаните граждани

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

В известен контрапункт се явява съпоставянето мнението на гражданите за отчитане на тяхното мнение по темите инвестиции, местни данъци и такси и управление на собствеността. Сравнителните резултати показват сходство в мнението на гражданите (виж следващата фигура), като разликата в техните виждания е незначителна. Най-ниско е нивото на доверието на гражданите по въпросите за местните данъци и такси. Едва 12% считат, че местната власт отчита мнението на гражданите в областта, докато 47,5% изказват обратното мнение. Не малка роля в оценката на гражданите има и повишаването на размера на местните данъци и последвалите протести, и в по-малка степен незачитане на резултатите от допитването проведено през 2021 г. По отношение на управлението на собствеността, 12,6% от запитаните граждани споделят мнението, че общината зачита мнението на гражданите, спрямо 13,1% по въпросите за насърчаване на инвестициите. Данните са показани в следващата фигура.

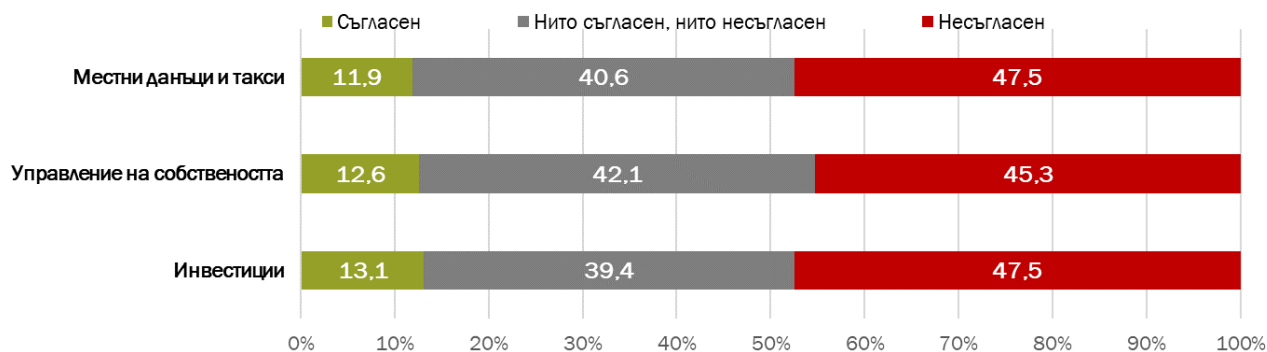

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Фигура 10. Сравнителни данни за степента на отчитане мнението на гражданите по въпросите за насърчаване на инвестициите, управление на собствеността и местни данъци и такси

Източник: Анкетно проучване сред гражданите в община Кюстендил

Данните от кабинетното и анкетно проучване и анкетното налагат извода, че участие и отчитане мнението на гражданите в процесите на разработване, прилагане и наблюдение на нормативни и стратегически документи е на незадоволително ниво. Резултатите подсказват, че процеса на взаимодействие и партньорство не е ефективен, и е налице липса на доверие на гражданите към местната власт, а самите те са демотивирани да участват в процесите по разработване, изпълнение и наблюдение на политиките по управление на собствеността, инвестициите и местни данъци и такси.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

V. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ (ОБОБЩЕН ДОКЛАД)

По отношение на разработването и приемането на местните нормативните актове, местната власт се стреми да спазва административно производствените правила за приемане на конкретните наредби, свързани с инвестиции, управление на собствеността и местни данъци и такси. Като цяло се спазват изискванията на чл.26, ал.2 от ЗНА. Изработването на проекти на нормативни актове се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност. В този смисъл, местната власт и администрация дава възможност на гражданите и другите заинтересовани страни да се запознаят с проекта на нормативен акт в едно с мотивите към него, като е дал и 30 дневен срок за предложения и становища от публикуване на интернет страницата на Общината (<https://www.kustendil.bg/index.php?lang=bg>), респ. на проектите за изменения на конкретните нормативни актове, до внасянето им за обсъждане и гласуване в заседанията на ОбС-Кюстендил.

Независимо от това, данните от кабинетното проучване показват, че с информацията се запознават сравнително малък брой от жителите на общината, като липсват данни за значимо участие, под формата на предложения и становища, на гражданите в процеса на обществени консултации и при трите политики предмет на настоящия анализ. Спазването на минимално заложените изисквания при разработване и прилагане на съответните местни нормативни актове и стратегически и планови документи, не винаги гарантират активно, целенасочено и резултатно участие на гражданите в процесите. Очевидно, публикуването на информация в секция „Новини“ на официалната страница на общината, не е най-удачното място, тъй като информацията бързо „потъва“ в информационния поток.

В същото време, общината има сравнително пасивна политика, свързана с привличане на гражданите за участие процеса на обсъждане на проектите на местните нормативни актове. Няма данни и информация за организиране на предварителни срещи с гражданите (напр. дискуссионни форуми, семинари, фокус-групи и т.н.), които да се провеждат преди публикуването на проект на съответната наредба и където да бъдат предварително представени готвените промени, причините и факторите, които са в тяхната основа, ефектът от промените и да се съберат предварително мнения.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Сходна е ситуацията при разработване на местни стратегически и планови документи в сферата на инвестициите и управление на собствеността. Местната власт и администрация влага минимални усилия за включване на гражданите в процесите, в отговор на изисквания залегнали в съответните закони и/или методически указания. Липсва и публично достъпна информация за направените предложения, кои са отпаднали и кои са били приети.

Данните от документалното проучване сочат, че по-активно включване на гражданите се наблюдава в процеса на разработване на документите, като за тази цел обичайната практика е да се провеждат анкетни проучвания и фокус-групи. Това е по-ясно изразено и отчетено при подготовка на Плана за интегрирано развитие на община Кюстендил, съобразно и изискванията на ЗРР и Методическите указания, но в същото време липсва справка за постъпилите предложения и това, доколко те са отразени и взети предвид.

В процеса на прилагане, отново, участието на гражданите се свежда до консултации по дадени проекти и/или включване, като целева група, в зависимост от изискванията на определената финансираща програма. По отношение на процеса на наблюдение, не бяха открити доказателства за разработени ясни механизми за участие на гражданите.

Резултатите от анкетното проучване до голяма степен препокриват и потвърждават обстоятелството за слабо участие на гражданите в различните процеси, като голяма част от гражданите на общината не са участвали под никаква форма в процесите на информиране, консултиране и съвместно вземане на решения, в областите инвестиции, управление на собствеността и местни данъци и такси. В допълнение, данните от анкетно проучване показват, че разликите в участието на гражданите и отчитане на тяхното мнение по изследваните политики е незначително.

Комбинираните данни и информация от двете проучвания сочат, че процесите, свързани с разработване, изпълнение и наблюдение на политиките насочени към инвестиции, управление на собствеността и местни данъци и такси, все повече остават затворени в рамките на местната власт и администрация. Налице е липса на интерес и демотивация на гражданите за участие в тези процеси. Това, в съчетание със слабо познаване на механизмите за участие, недостатъчната информация и намаляване на доверието към местната власт и администрация допринася за ниските нива на гражданско участие. Липсата на допълнителни усилия за включване на гражданите навежда на извода, че местната власт не се

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

интересува от мнението и предложенията на гражданите и няма интерес от активна комуникация с тях.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

VI. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ. ПРЕПОРЪКИ

За подобряване на партньорство, местната власт и администрация, трябва да отделя достатъчно време за проучване мнението на местната общност, за да се стимулира информираното и ефективното им участие, да се гарантира даването на обратна връзка на и начина на използване на събраните от тях мнения и предложения.

Основните форми, чрез които гражданите влизат във взаимодействие с местната власт и администрация при формулирането, провеждането, наблюдението на публичните политики, могат да се обобщят в следните 3 групи: информиране, консултиране и съвместно вземане на решения. За да участват ефективно във взаимодействието с местната власт, гражданите трябва да:

- познават областите на компетентност на местната власт;
- познават нормативната уредба;
- имат достъп до информация за местните политики;
- познават и да имат капацитет да прилагат институционалните и неформални механизми за участие във взаимодействието с местната власт;

В същото време за повишаване на активността на гражданите, местната власт следва да предприеме стъпки в посока:

- разширяване на каналите за комуникация с гражданите;
- осигуряване на по-лесен достъп до информация, в достатъчен обем;
- предварително разясняване на целите и мотиви при разработване, прилагане и наблюдение на политики в областта на управление на собствеността, местните данъци и такси и насърчаване на инвестициите.

Анализът показва, че във всеки един от тези аспекти са налице определени дефицити, като настоящите препоръки са насочени именно към тяхното преодоляване. Следва да има предвид, че дефинираните препоръки действат в синергия и в някои случаи се преплитат, в търсене на по-голяма ефект.

Препоръка 1: Създаване на граждански работни групи в градските и селски райони

BG05SFOP001-2.025-0149-C01 „Подобряване на партньорството между бизнеса, гражданите и местната власт в сферата на местно икономическо развитие на община Кюстендил“, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

В трите изследвани области на местната политика, взаимодействието и партньорството с гражданите в различните процеси е на изключително ниско ниво. Интересът на гражданите за слаб, като се наблюдават черти на тяхната демотивация за активно участие в процесите. В тази връзка промяната, следва да се търси чрез по-активна съвместна работа между местната власт и гражданите. Създаването на работни групи, включващи граждани, е едно средство, което може да съдейства за преодоляване на недоверието и да повиши степента на партньорство. Тези групи могат да изпълняват както основно посредническа функция, чрез която подпомагат взаимодействието между живущите в съответните квартали и села и общинска администрация, да събират предложения, да участват по-активно в обсъждания на проекти за актове на месната власт и документи на общинската администрация и на Общинския съвет (стратегии, програми и планове за общинско развитие, общински наредби и други), които касаят инвестициите, местните данъци и такси и управление на собствеността. Това ще помогне гражданите предварително да бъдат информирани, за да могат да дадат становища и предложения по проектите. Едни от основните предимства на подобен подход е, че гражданите участващи в работните групи стоят по-близо до конкретните проблеми и могат да предложат нови, нестандартни подходи и методологии за тяхното разрешаване и от друга страна могат да дадат по-добра представата за нагласите и настроенията на местната общност от готвените промени в изследваните области.

Препоръка 2: Изграждане на капацитет за участие сред гражданите в сферата на местни данъци и такси

Значителна част от гражданите в Община Кюстендил споделят, че не са запознатите със законовите възможности за тяхното участие или не се интересуват. Провежданите местни политики за насърчаване на инвестициите, управление на собствеността и местните данъците и такси засягат директно начина на живот и благосъстоянието на жителите на община Кюстендил, което прави всяка промяна чувствителна за гражданите. От друга страна, и трите теми изискват, в някои, случай специфични познания, за ефективно участие. Тази препоръка е в търсене на решения за преодоляване на тези слабости.

Важно е да се развие капацитета и уменията на гражданите, така че те да могат да бъдат активно включени във формулирането и разработване на конкретните политиките, да са запознати с областите на компетентност на местната власт, в конкретната сфера, и да имат познание за правната уредба, в т.ч. за формите и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

начините за участие. Изграждането на капацитет може да включва и обучителни семинари, разпространение на информационни материали (вкл. чрез граждански работни групи), организиране и провеждане на специални мероприятия и др., като целта е да се улесни разбирането на възможностите, правата и задълженията на всяка от страните в процесите.

Препоръка 3: Електронна платформа за достъп и участие

Като цяло, електронният консултативен процес е слабо застъпен в работата на местната власт. Електронните инструменти предлагат голям потенциал за подобряване на демократичната практика и участие не само на гражданите, но и на всички заинтересовани страни. Те могат до голяма степен да допринесат за прозрачността, отчетността и отзивчивостта на местната власт и администрация, както и за насърчаването на ангажираността на гражданите. и за увеличаване на правомощията и достъпността и включването на демократичния процес. За да се възползват изцяло от техния потенциал, електронните инструменти трябва да бъдат интегрирани от всички участници в процеса на вземане на решения, включително местната власт и администрация.

Препоръката е насочена към създаване на отделна електронна платформа за участие, която да бъде интегрирана в официалния сайт на община. Тя трябва да осигури комуникационен канал между гражданите и местната власт, чрез която да бъдат въвлечени гражданите да участват в процесите с мнения, предложения и становища и др. Платформата трябва да позволява участие на всички жители на общината, като може да се обмисли и допълнителна възможност за регистрация и автоматично получаване на съобщения в предстоящи обществени обсъждания, работни срещи, консултации и др., в зависимост от заявения интерес на гражданите. Платформата може да включва следните минимални функционални възможности:

- единно място за публикуване на проекти на нормативни актове и стратегически/плани и програмни документи в сферата на инвестициите, управление на собствеността и местните данъци и такси, с възможност за даване на становища и предложения, в т.ч. прикачване на файлове.
Досега документите се публикуваха в секция „Новини“ в официалният сайт на общината, като новината бързо потъваше в информационния поток и затрудняваше нейното намиране и запознаване с документите.
- възможност за стартиране на инициатива за промени на нормативни актове и/или стратегически и плани документи и/или отделни проекти, които

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

могат предварително да бъдат обсъдени и гласувани от други граждани, след което предложението да се изпрати до местната администрация за становище и се публикува официален отговор с действия, които ще бъдат предприети;

- възможност на гражданите да участват в обществени консултации и изслушвания. Това дава възможност на гражданите да дават мнението си за проекти на местните нормативни актове и стратегически и планови документи за местно развитие;
- организиране на проучвания сред гражданите - електронните изследвания могат да се използват за идентифициране на мненията на участниците по отношение на конкретни обстоятелства и въпроси, свързани с изследваните теми;
- публикуване на допълнителна информация, свързана с инвестиции, местни данъци и такси и управления на собствеността, отнасяща се до готвените промени;
- възможност за регистрация и получаване на автоматични покани за предстоящи събития, включване в анкетни проучвания, предстоящи обществени обсъждания и др.;
- възможност за въпроси от страна на гражданите и публични отговори към всички.

Препоръка 4: Разработване на ясни прозрачни механизми и процедури за участие

Ясните и прозрачни механизми се явява един от основаните фактори, който би повишил мотивацията на заинтересованите страни за по-активно взаимодействие с администрацията и участие в процеса на взимане на решения. Изготвените процедури следва да бъдат сведени до гражданите както през официалният сайт на общината, така и през платформата, създадените граждански работни групи, публикации в местните медии и др.

Препоръка 5. Изготвяне на механизъм за участие на граждани, в процеса на изпълнение и наблюдение на Плана за интегрирано развитие на община Кюстендил 2021-2027

В Планът за интегрирано развитие на община Кюстендил, участието на гражданите в изпълнението и наблюдението е сведено основно до тяхното информиране и възможност да се запознаят с изготвения Годишен доклад за изпълнение. В същото време, едно от ключовите изисквания е разработването, изпълнението и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

наблюдението на Плана да се осъществи при прилагането на принципа на партньорство и откритост в действията на администрацията.

Отчитайки липсата на процедура за включване и участие, настоящата препоръка е насочена към осигуряване на прозрачност и отчетност, чрез въвеждане на конкретни форми и механизми за активно включването на гражданите, в процесите на изпълнение и наблюдение на Плана за интегрирано развитие на община Кюстендил 2021-2027 г.

Препоръка 6: Отваряне на местната власт и администрация към гражданите

Организиране на регулярни срещи с гражданите както в гр. Кюстендил, така и по селата. Тези срещи могат да имат различна форма (кръгли маси, фокус-групи, дискусии и др.), на които да се представя работа на общината, предстоящите промени в нормативни актове и проекти, да се дискутират нуждите и инициативи по възникнали проблеми, да се дават конкретни отговори на постъпили предложния, да се разяснят формите и начините за участие в различните процеси. По този начин, гражданите ще имат възможност да почувстват, че общината е до тях и мисли за тях. Това може да амбицира и да провокира гражданите за по-активно включване и участие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

VII ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ

- Вътрешни правила за предоставяне на достъп до обществена информация/ за предоставяне на информация за повторно използване от Общински съвет – Кюстендил, приети с Решение № 502/ 29.06.2017 г., взето с протокол № 22 от заседание на Общински съвет Кюстендил, проведено на 29.06.2017 г.
- „Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от ВИЕ и биогорива в Община Кюстендил за периода 2020 – 2030 година“, приета на заседание на Общински съвет на Община Кюстендил с решение № 230 /27.08.2020 г. и влиза в сила от /03.09.2020 г.
Закона за достъп до обществена информация, Обн. ДВ. бр. 55 от 7 Юли 2000 г., посл. изм. ДВ. бр. 15 от 22 Февруари 2022 г.
- Закон за местното самоуправление и местната администрация, Обн. ДВ. бр. 77 от 17 Септември 1991 г., посл. изм. ДВ. бр. 9 от 2 Февруари 2021 г.
- Закона за общинската собственост, В сила от 01.06.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021 г.
- Закона за насърчаване на инвестициите, Обн. ДВ. бр. 97 от 24 Октомври 1997 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 22 от 18 Март 2022 г.
- Закон за нормативните актове, Обн. ДВ. бр. 27 от 3 Април 1973 г., изм. ДВ. бр. 65 от 21 Юли 1995 г., доп. ДВ. бр. 55 от 17 Юни 2003 г., изм. ДВ. бр. 46 от 12 Юни 2007 г., изм. и доп. ДВ. бр.34 от 3 Май 2016 г.
- Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, Обн. ДВ. бр. 44 от 12 Юни 2009 г., посл. изм. ДВ. бр. 15 от 22 Февруари 2022 г.
- Закон за публичните финанси, Обн., ДВ, бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г., изм. и доп., бр. 43 от 7.06.2016 г., бр. 91 от 14.11.2017 г.
- Закона за регионално развитие, посл. изм. ДВ, бр. 51 от 1 Юли 2022 г
- Методически указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.,
<https://www.mrrb.bg/bg/utvurdeni-metodicheski-ukazaniya-za-razrabotvane-i>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

prilagane-na-planove-za-integrirano-razvitie-na-obstina-piro-za-perioda-2021-2027-g/

- Наредбата за насърчаване на инвестициите с общинско значение в община Кюстендил и издаване на сертификати клас В, Приета с Решение № 733/29.03.2018 г. на ОбС – Кюстендил
- Наредба за определяне размера на местните данъци на територията на община Кюстендил, приета с Решение № 764/31.01.2011 г. на ОбС-Кюстендил ; посл. изм. и доп. с р. № 932/15.12.2022 г. на ОбС - Кюстендил
- Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Кюстендил, приета с Решение №765/31.01.2011 г. на ОбС-Кюстендил, посл. изм. и доп. с Решение № 1023/30.03.2023 г. на ОбС – Кюстендил
- Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество, приета с Решение № 808/17.03.2011 г. на ОбС – Кюстендил, посл. изм. изм. с Решение №987/28.02.2019 г. на ОбС –Кюстендил
- Наредбата за условията и реда за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища, приета с р. 768/31.07.2014 г. от ОбС – Кюстендил; изм с Решение № 988/28.02.2019 г. на ОбС – Кюстендил; изм. и доп. с Решение № 741/26.05.2022 г. на ОбС – Кюстендил
- Наредба за управление на горски територии - собственост на Община Кюстендил, приета с Решение № 1026/25.04.2019 г. на ОбС – Кюстендил
- Наредбата за реда за управление и разпореждане с общински спортни имоти и съоръжения, приета с Решение № 820/31.03.2011 г. на ОбС – Кюстендил; изм. и доп. с Решение №414/29.08.2013 г. на ОбС – Кюстендил; изм. с Решение № 1007/28.03.2019 г. на ОбС –Кюстендил
- Наредба за стопанисване и управление на земеделските земи от общинския поземлен фонд, приета с Решение №707/30.09.2010 г. на ОбС –Кюстендил; изм. и доп. с Решение №414/29.08.2013 г.
- Правилник за прилагане на закона за насърчаване на инвестициите, в сила от 21.09.2007 г., приет с ПМС № 221 от 13.09.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 82 от 14 Октомври 2022 г.
- Правилника за организация и дейността на Общинския съвет – Кюстендил, неговите комисии и взаимодействието му с Общинската администрация, приет с Решение № 172/25.06.2020 г. на ОбС – Кюстендил и доп. с Решение №295/26.11.2020 на ОбС - Кюстендил, изм. и доп. с Решение № 395/31.03.2021 г. на ОбС - Кюстендил

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- Правилник за прилагане на Закона за регионално развитие, приет с ПМС № 183 от 04.08.2020 г., Обн. ДВ. бр. 70 от 7 Август 2020 г., изм. и доп. ДВ. бр. 45 от 23 Май 2023 г.
- План за интегрирано развитие на община Кюстендил 2021-2027 г., приет с Решение № 398 на Общинския съвет от 31.03.2021 г.
- Официалната интернет страница на община Кюстендил
- РЕШЕНИЕ № 398 прието на заседание на Общински съвет – Кюстендил проведено на 31.03.2021 г. Протокол № 19
- РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНО АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТ 1 „СЪЩЕСТВУВАЩИ МЕХАНИЗМИ НА БИЗНЕС И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ ПРИ ПЛАНИРАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА ПОЛИТИКИ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ИНВЕСТИЦИИ, ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА СОБСТВЕНОСТТА В ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ“
- Стратегията за управление на общинската собственост за мандат 2019-2023, приета с решение на Общински съвет – Кюстендил №.96/27.02.2020 г.